

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, कृषि संशोधन केंद्र, सिंदेवाही- ४४१ २२२
कृषि हवामान सल्ला पत्रक
चंद्रपूर जिल्हा

क्र.कृ.ह.स./८७/कृ.सं.के./६५६/२०२०

दिनांक २९ नोव्हेंबर २०२०

सिंदेवाही येथील मागील आठवड्यातील हवामान स्थिती दिनांक २२ ते २८ ऑक्टोबर २०२०							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामान अंदाज दिनांक ३० ऑक्टोबर ते ०३ नोव्हेंबर २०२०				
२२/१०	२३/१०	२४/१०	२५/१०	२६/१०	२७/१०	२८/१०	दिनांक	३०/१०	३१/१०	०१/११	०२/११	०३/११
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
३२.८	३२.५	३४.०	३३.५	३२.५	३३.५	३२.५	कमाल तापमान (अं.से.)	३३.५	३३.८	३४.४	३४.३	३४.४
१५.५	१३.०	१३.०	१६.०	१५.०	१६.०	१५.०	किमान तापमान (अं.से.)	१६	१६	१५	१५	१४
निरभ	निरभ	निरभ	निरभ	निरभ	अंशतः ढगाळ	निरभ	ढग स्थिती (आकाश)	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ	निरभ	निरभ	निरभ
८२	८५	७६	८०	८४	८०	८४	सकाळची सापेक्ष आद्रता (%)	७३	७०	६८	६०	६०
५२	५०	५५	६२	५७	६२	५७	दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)	५४	५४	५०	४८	४८
१.३	०.८	०.६	०.५	०.९	०.५	०.९	वा-याचा वेग (किमी/तास)	२	२	२	२	२
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील				पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२० पासून आजपर्यंत			पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२० पासून आजपर्यंत					
०.० (०)				१२६६.४ (७०)			१०१५.० (५३)					
हवामान अंदाज	पुढील पाच दिवसात दिनांक ३० ऑक्टोबर ते ०३ नोव्हेंबर २०२० रोजी चंद्रपूर जिल्ह्यात आंशिक ढगाळ ते निरभ हवामान अधिक शक्यता हवामान विभागाने वर्तवली आहे.											
पिकांचे नाव	पिकाची अवस्था	शेतकऱ्यांना हवामान आधारीत कृषी सल्ला										
सामान्य सल्ला	खरीप पिकाची कापणी व मळणी झाल्यानंतर जमीन नांगरून, वखरून रब्बी पिकांसाठी शेत तयार करावे. रब्बी हंगामातील पिकाच्या बियाण्यास पेरणीपूर्वी बीजप्रक्रिया करावी.											
गहू	पेरणी	गहू पेरणीसाठी एनआय ५४३९, शरद, एमएसीएस १९६७ या वाणांचा वापर करून हेक्टरी ७५ किलो बियाणे पेरणीसाठी वापरावे. पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम किंवा व्हिटावाक्स ७५ टक्के पाण्यात मिसळणारी भुकटी २.५ ग्रॅम प्रति किलो बियाण्यास बुरशीनाशकाची बीजप्रक्रिया केल्यानंतर १० किलो बियाण्यास अझाटोबॅक्टर २५० ग्रॅम व स्फुरद विरघडणारे जिवाणू खत (पि. एस. बी.) २५० ग्रॅम या जिवाणू संवर्धकाची बीजप्रक्रिया करावी. पेरणीच्या वेळी बियाणे ५ सें. मी. पेक्षा खोल पडणार नाही याची काळजी घावी. पेरणीसाठी दोन ओळीतील अंतर २३ सें. मी. ठेवावे. पेरणीच्या वेळी ४० किलो नत्र व २० किलो स्फुरद प्रति हेक्टरी द्यावे.										
हरभरा	पेरणी	हरभरा पेरणीसाठी प्रति हेक्टरी चाफा व विजय (५० किलो), जाकी ९२१८ (७५ किलो), काबुली हरभरा (१०० किलो) या वाणांचे बियाणे वापरावे. पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम किंवा कॅप्टन ३ ग्रॅम प्रति किलो बियाण्यास बुरशीनाशकाची बीजप्रक्रिया करावी. त्यानंतर ट्रायकोडर्मा ४ ग्रॅम + स्फुरद विरघडणारे जिवाणू खत (पि. एस. बी.) २५ ग्रॅम + रायझोबीयम २५ ग्रॅम याप्रमाणे या जिवाणू संवर्धकाची बीजप्रक्रिया करावी. पेरणीच्या वेळी २५ किलो नत्र व ५० किलो स्फुरद प्रति हेक्टरी द्यावे.										
जवस	पेरणी	पेरणीसाठी २५ किलो प्रति हेक्टरी बियाणे एनएल ९७ किंवा पिकेव्ही एनएल २६० वाणांचा वापर करावा. कोरडवाहू पिकाच्या पेरणीसाठी २५:२५:०० तसेच बागायती पिकास ३०:३०:०० किलो नत्र / स्फुरद प्रति हेक्टरी द्यावे. पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम किंवा कॅप्टन ३ ग्रॅम प्रति किलो बियाण्यास बुरशीनाशकाची बीजप्रक्रिया करावी.										
लाखोळी	पेरणी (उतेरा)	धान पिकात कापणीच्या १५ दिवसपूर्वी एकरी २८ किलो लाखोळी (वाण- माहातारा, रतन किंवा प्रतीक) उतेरा पध्दतीने पेरणी करावी, पेरणीसोबत हेक्टरी २० किलो नत्र व ४० किलो स्फुरद द्यावे.										
धान	लोंबी पक्कवता अवस्था	पुढील पाच दिवस जिल्ह्यात कोरडे हवामान राहण्याची अधिक शक्यता आहे त्यानुसार धान पिकाची कापणी जमिनीलगत करावी. तसेच कापलेले पिक उन्हात वाळवल्यानंतर मळणी करून बियाणे सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. सरळ वाणांची भेसळ लोम्बी (लांबोर) काढून टाकावे जेणे करून पुढील वर्षी पेरणीसाठी स्वताचे बियाणे वापरण्यात येईल.										
धान	लोंबीतील दाणे भरणे अवस्था	उशिरा रोवणी केलेल्या धान पिकात तपकीरी तुडतुडेच्या नियंत्रणासाठी बुफ्रोफेजीन २५ टक्के प्रवाही १६ मिली किंवा इमिडक्लोप्रिड १७.८ एस.एल. २.२ मिली किंवा थायमिथाव्झह्याम २५ डब्ल्युजी २ ग्रॅम किंवा असिफेट ७५ टक्के १३ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे. लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव पाळत ठेवण्यासाठी सांयकाळी अर्धा तास प्रकाश सापळे लावावेत व या सापळ्यात पतंग आढळल्यास कृषि तज्ञास सूचित करावे. नियंत्रणासाठी डायक्लोरव्हास ७६ ई.सी. १२.५० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे.										

		➤ पाने गुंडाळणारी अळी, बेरड, सुरळीतील अळी व शिंगे अळी यांच्या नियंत्रणासाठी ट्रायझोफॉस ४० टक्के प्रवाही २५ मि. ली. किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २५ मि. ली. प्रती १० लिटर पाण्यातून फवारावे. ➤ खोडकीडीचे ५ टक्के किडग्रस्त फुटवे दिसताच क्वीनॉलफॉस ३२ मिली किंवा ट्रायझोफॉस २५ मिली प्रती १० लिटर पाण्यातून फवारावे.
लूर	फुले व शेंगा अवस्था	➤ पाने गुंडाळणाऱ्या अळीचा नियंत्रणासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. तसेच रोगग्रस्त फांद्या काढून टाकावे. रासायनिक किटकनाशक : क्विनॉलफॉस २५ टक्के इसी १६ मि. ली. किंवा इमामेक्टिन बेन्झोएट ५ टक्के एसजी ५ ग्रॅम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ➤ हेलीकोव्हरपा अळीच्या सर्वेक्षणासाठी ५ कामगंध सापळे प्रती हेक्टरी उभारावेत. सापळ्यातील अडकलेल्या पतंग नष्ट करावे व आवश्यकतेनुसार २० ते २५ दिवसांनी एकदा त्यातील वडी (लूर) बदलावी. तसेच पक्षी थांबे उभारावेत.
कापूस	बोन्डे भरणे/ पक्वता अवस्था	➤ वेळेवर पेरणी केलेल्या कपाशीचे फुटलेले बोन्डे असेल तर त्वरित प्रतवार व वाण प्रत कापूस वेचणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. ➤ पीक बोन्डे भरण्याचे अवस्थेत २ टक्के डिएपी (२०० ग्रॅम डिएपी + १० लिटर पाणी) ची फवारणी करावी. ➤ शेंदरी बोडअळीच्या निरीक्षणासाठी प्रति हेक्टरी ८ कामगंध सापळे लावावेत. या सापळ्यामधील अडकलेल्या नरपतंग वेळो वेळी काढून नष्ट करावे तसेच दर २१ दिवसानंतर वड्या (ल्युर) बदलत राहावे. ➤ कपाशीला प्रादुर्भाव ग्रस्त डोमकल्या आढळल्यास दर आठवड्यांनी अळीसहित वेचून नष्ट कराव्या. ➤ ५ टक्के प्रादुर्भाव दिसल्यास प्रोफेनाफॉस ५० टक्के प्रवाही २० मि.ली. किंवा क्वीनॉलफॉस २५ टक्के ए एफ २५ मि.ली. क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २५ मि. ली. प्रती १० लिटर पाण्यातून फवारावे. ➤ रसशोषक किडीच्या नियंत्रणासाठी फिप्रोनिल ५ टक्के प्रवाही ३० मि.ली. किंवा बुफ्रोफेजीन २५ टक्के २० मि.ली. किंवा प्रोफेनाफॉस ५० टक्के प्रवाही २० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे.
सोयाबीन	शेंगा पक्वता	➤ सोयाबीन पिकाची मळणी करताना दाण्यातील ओलाव्याचे प्रमाण १३-१५ टक्के असावे आणि मळणी यंत्राच्या ड्रमची गती ३५०-४०० फेरे प्रती मिनिट (आर.पी.एम.) या दरम्यान असावी जेणेकरून बियाण्याला इजा पोहचणार नाही आणि उगवण शक्तीवर परिणाम होणार नाही. साठवणूक करताना बियाण्यातील ओलाव्याचे प्रमाण १२ टक्के पेक्षा जास्त नसावे.
हळद	कंद वाढीची अवस्था	➤ पानावरील ठिपके आढळताच कॉपर ऑक्सीक्लोराईड २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे. ➤ खोडमाशीचा नियंत्रणासाठी रोगग्रस्त पाने काढून जाळून टाकावे व निंबोळी अर्क ५ टक्के प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे.
मिरची	फुल ते फळ	➤ फुल पोखरणारी अळीचा प्रादुर्भाव आढळताच प्रादुर्भाव ग्रस्त कळ्या, फुले ताबडतोब गोळा करून नष्ट कराव्यात तसेच नियंत्रणासाठी डेल्टामेथ्रीन २.८ टक्के प्रवाही १० मी.ली. किंवा इमॅमेक्टिन बेन्झोएट ५ टक्के विद्रव्ये दाणेदार ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
वांगे	फुल ते फळ	➤ फळ पोखरणारी अळीचा प्रादुर्भाव आढळताच प्रादुर्भाव ग्रस्त कळ्या, फुले ताबडतोब गोळा करून नष्ट कराव्यात तसेच नियंत्रणासाठी क्लोरनट्रानिप्रोल १८.५ एस.सी. ४ मि.ली. किंवा ट्रायझोफॉस ४० टक्के १२.५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
भाजीपाला	लागवड	➤ भाजीपाला जसे कांदा, टोमाटो, वांगी, पत्ता कोबी, फुल कोबीची नर्सरीची लागवड करावी व तसेच पालक, मेथी गाजर मुळा इतर पालेभाजीची लागवड करावी.
पशुपालन सल्ला		➤ रब्बी हंगामात घेणा-या मका, ओट, बरशीम लसूणघास व ज्वारी चारा पिकाची लागवड करावी. ➤ जनावरांना स्वच्छ पाणी पाजावे. ➤ शेळ्या व मेंढ्यांना पायखुरी व तोंडखुरी (एफ.एम.डी) रोगाच्या संरक्षणासाठी लसीकरण करून घावे.
➤ टिप : रासायनिक तननाशक व किटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघडीप पाहूनच करावी. फवारणी करताना संरक्षक कीटकाचा वापर अवश्य करावा.		
शेतकरी बंधुनो सप्रेम नमस्कार, वर्ष २०२० मधील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा सल्ला पत्रक नोंदणीसाठी आपले नाव, गाव,पत्ता, मोबाईल नंबर इत्यादी माहिती ई-मेल aassindewahi@gmail.com किंवा मोबाईल नंबर ९६२३३६०३२७ वर संपर्क साधावा.		
		प्रकल्प समन्वयक ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, कृषि संशोधन केंद्र, सिंदेवाही जि. चंद्रपूर